

Frá landsstýrinum

Sambart lóg fyri Føroyar av 25. mars 1933 um statistikk hava raðarar skyldu til at geva upplýsingar um fong av fiski, somuleiðis hefur hann, ið keypir fisk frá øðrum skipum enn føroyskum, skyldu til at geva liknandi upplýsingar; eisini er ásett reglur um handils- og farmasiglingarstatistikk. Nærri reglur hesum viðvíkjandi eru ásettir í kunngerð av 9. januar 1936.

Av tí, at tað er av størsta týdningi fyri lógtíngið, landsstýrið og vinnulív okkara, at teir ummældu upplýsingar; eru atkomandi, tá ið avgerðir skulu takast viðvíkjandi landsins sølu-, keyps- og valutaviðurskifti, verður gjørt blaðnum og lesarunum kunnugt, at landsstýrið nú hefur fyrireikað, at nýggj oyðubløð nevnda statistiki viðvíkjandi eru gjörd, soleiðis at statistikkurin frá 1. juli í ár skuldi kunna blivi meira fullfíggið enn fyrr. Tey nýggju oyðubløðini viðvíkjandi fiskivinnuni kunnu útvegað við at venda sær til nærmasta vrakara-efirlitsmann og viðvíkjandi handils- og farmasiglingini til gjaldstovu Føroya ella sýslimenninar (sóknafrútan).

Viðmerkt verður, at lógin ásetur sektir fyri hann, ið ikki gevur teir umbidnu upplýsingar.

L. v.

J. Djuurhuus.

Tey donsku skúlabørnini lata væl at ferðini í Føroyum

Sum áður er frásagt í bløðunum eru 22 donsk skúlabørn og ferðast her uppi í Føroyum. Við børnunum sum ferðaleiðarar eru hr. S. K. Kruhoffer, yvirlærari og Frk. Inger Morin, lærarinna, og Heinesen, gymnasiæmningur, sonur Heinesen, lærara, ið er lærari í Danmark.

Tey hava verið í Havn, og haðani hava tey gjørt útferðir norður eftir. Úr Havn gekk ferðin til Suðuroyar, á Tvøroyri og so til Vágs. Úr Vági fara tey til Sands, og í Drottningini skulu tey so sigla heim aftur.

Veðrið hefur verið gott. Æla-veður upp í millum, men skíndandi sól, tá ið ælini eru ihildin.

Á útferðini norður eftir vóru tey uppi á Slætatarandi, og so væl vildi til, at tá ið tey komu uppá var klárt og brenniterri, so tey sóu allan oyggjaringin sum hann var.

Sunnanfyri vóru tey bilferð í Famjin, ætlaðu at fara upp á Gluggarnar, men tá kom mjórki og tók topparnar burtur. Eitt kvöldið var fótbofts- og hondboftsleikur á Tvøroyri millum tey donsku børnini og børn haðan av plássinum. Atgongupeningurin var nyttur at keypa

lutir fyri, sum givnir vóru teimum fremmandu sum eina minnisgávu.

Vit hava hitt hr. Kruhoffer yvirlærara og sigur hann at hetta hefur verið ein frálík ferð. Bæði ferðaleiðarar og børn eru hugtíkin av teirru vøkru náttúru, sum Føroyar hava, og so lagaligt sum veðurlagið hefur verið. Hr. Kruhoffer biður flyta fram ferðaleiðaranna og barnanna vegna tókk fyri hesa ferð og tann blíðskap, sum teimum er sýntur.

b.

INNIVIST

Eftir donskum bløðum hefur Reykjavíkar býarstýrið tikið upp nýggjan sið. Kommunan letur stoypa hús, tekja, seta vindeyg og hurðar í og síðan selur hon skrokkarnar við lagaligum treytum til fólk, ið so sjálv kunnu skyldra av og gera sær dalt eftir egnum tykki.

Lærdómur ber skyldur við sær

Studentaskúlin hefur klakt út nýtt reiður av ungdomi. Tey hava fingið góð ynski og góð orð, og tað er alt væl. Tey hava eisini ivaleyst hoyrt borið fram tær skyldur, hann, sum nomið hefur kunnleika og er vordin »harri í andanna ríkjum«, hefur móti landi og fólk sinum.

Við lærdóminum er hann á mangan hátt komin fremri enn hin, sum ikki hefur haft høvir at søkja hann. Hann er komin inn í ein annan heim enn hin dagliga, og hann hefur við studentsprógvinum fingið rætt og loyvi at leita longri inn í henda »andans heim«.

Einaferð verður tó henda granskingarferð at enda, og tá skal tað, hann hefur funnið og nomið verða umsett úti í livinum, í dagligum yrki millum sitt fólk.

Tá er tað, at hann má kenna ábyrgd og skyldu sína. Hefur hann fingið andans og lærdómsins ljós, eigur hann ikki at krógva tað ella bert at lata tað skína frammanfyri einum skrivstovuborði, har hann fær ein sess, men halda tað fram fyri hini, so tað kann lýsa eisini fyri teimum.

Hann, ið sökir lærdóm, grevur eftir gulli, men gullið eigur ikki at verða fjallt, men gjørt til pening og so út at ganga millum manna.

Føroyingar eru fámént fólk, og skal andsmentan bera fruktir her hjá okkum, má alt fólk, sum búgvíð er, vera uppi í tí verkinum.

Ofta kann ein filast á menn sum leita eftir kunnleika. Teir søkja sær kannska kunnleika í einari grein, men um so er, er

tó skylda teirra at taka lut í mentunararbeiði og gera vart við seg — bera ljós, sum skuldi verið kveikt, so tað kann siggjast.

n./

Er ikki skattaskipanin órættvis?

Sagt verður at skattaskipanin verður gjord greiðari og meira effektiv; men hann, ið skattin letur kann oftast ikki rósa skattaskipanini.

Eitt, ið er at finnast at, er tað, at húsamaðurin við børnum fær ovlítan skattalætta. Børn er ein samfelagsogn og uppfostran teirra má interessera teir stýrandi so mikið, at skattalóggávan setur rúmligar frádráttarreglur fyri hjún við børnum.

Annad er, at viðurskiptini her í Føroyum oftast hava verið so, at børn hava haft tey gomlu foreldrin inni hjá sær, og tá ið ellisrentan, sum øll vita hefur mestum bert verið eitt eiti (nú er hon so hækkað), hefur hetta verið húsmanni ein byrða, sum skattavaldið skuldi havt í huga. Fyrr góvu skattavaldini sær far um mann við »lettum húsi« og við »tungum húsi«, men okkara tíð, sum skal hava verið fremri hefur sjáldan gjørt tað.

Eisini kann vera stórum munur á skattaevnunum hjá tveimum ungum monnum, sum tó hava javnar inntøkur. Annar kemur úr ríkligum húsi, sum stendur seg væl, meðan hin er av fátakligum húsi, ið treingir til stuðul frá soninum.

Her kann verða drigið fram dømi um hetta, og hvussu skattavaldini tey hægstu ikki vildu taka hensyn til slík viðurskipti:

Tað var undir krígvum, sum kundi geva mongum ein stóran vinning ein túr ella eitt ár, men so kundi aftur annað árið miseyðnast og einki geva. Ungur maður slapp burtur at sigla tveir feskiskatúrur og vann væl. Hann var so skattsettur av avvarandi sóknarstýri men tá ið mennin vísu, at hann hevði nýtt mesta partin av peninginum at gjalda skuld fyri hjá pápanum, góvu teir honum ein góðan skattalætta.

Skemair fóru til líknarráðið, og henda ádurnevnda skattaásetan var átalað; drongurin skuldi lata skatt av síni heilu inntøku uttan frádrátt.

Eftir trongari lóg hevði kanska líkningarráðið rættin; men moralskt gjörði sóknarstýrið beint — og vardi eisini støðu sína. Skuldi sóknarstýrið havt annan drong av somu inntøku, men sum kundi seta inn allan pening sín ella nýtti hann til eitthvørt annað, vóru skattaevnini ójovn hjá hesum báðum báðum skattaborgarum.

De store æde de smaa

Tað hefur so verið og er tað væl enn: »De store fiske æde de smaa;« soleiðis er við klaksvíkshátum og teim smáu sandsbátum.

Tað hefur mangan verið harmast um, at enskir trolarar oyða grunn okkara, tað er væl satt, at teir gera skaða á teim plássum, har teir arbeida, men eg veit ongantíð, at teir hava so oyðdripið um okkara leiðir, at vit ikki hava fingið nokkso væl av smáfiski og tildeils kalva inni við land fyri tann skuld.

Nú síðan tey stásuligu för úr Klakksvík við besta agni øllum hentleikum komu higar, nú er ikki at bjóða til at fara á flot her við opnum bátum.

Havn, sum kann goyma stórri för, eiga vit onga, men eitt er vist, um Heimansandsmenn hövdu 20—30 tons bátar, so hövdu teir ikki ríkt við linum norði í Haraldssundi, tað skal eg gera av.

Tíðin rann, ein nýggjan sið í Føroyum nakrir tóku.

Tað er ikki bara at skaffa góð för, tað krevjast menn till, sum kunna driva tey, og tað á ein mannsligan hátt. Eg haldi, tað sær lítið mannsligt út, at stór og prúð för, sum t.d. STJØRNAN og fl. skulu ringseta uppáftur í saman dag eftir dag nógvar, nógvar linur, smáfiska og kalvalinu, fram undir taraskógnum runt Skúvoy av Dalsflis og líka á botn á Sandsvág, o.s.fr. Hettar tókist lógið. Eru tað bara avleggsmenn, ið manna hesi för? Gustav Reinert drivur kalvaveiði og kemur tíðum inn her um náttina, men fyri honum kunnu vit fáa allan fisk bæði stórri og smærri, og væl hefur vagnast fyri honum álíkavæl.

Eitt valdrálið úr Nólsoy hefur tikið sær stóðu her, um tað er smittað við bátinum, veit eg ikki, hann er úr Klakksvík. Nólsoyinger vóru vanir at koma her um leiðir fyrr (við Kornadal). Við tókk.

Kollbein.

Tøkk

Hjartaliga tókk fyri sýnda samkenslu, tá kærri bróður okkara,

SIGURD NICLASSEN, doyði og för til gravar.

Sanna Lützen, Hans Nielsen, f. Nielsen.

Ein 2.-stýrimaður,

1 fyrbótari og 10 trolmenn kunnu fáa pláss beinan vegin.

TIF. 503.